

ban még a legsürgetőbb katonai intézkedéseket sem lehetett végrehajtani. A nyugati határok felé menekülők ezrei ugyanis elárasztották a legfontosabb közlekedési útvonalakat úgyannyira, hogy a szétvert és menekülő német páncélos hadtestek visszavonulását is akadályozták.

Győrött március 23-án jelentek meg a polgári kiürítés azonnali végrehajtását elrendelő falragaszok. A zűrzavar ekkor már elérte a tetőfokát és szinte napokra megbénította az egész megye, de különösen forgalmas székhelyének vérkeringését. A Vörös Hadsereg főparancsnokságának utasítására viszont éppen ezekben a napokban lépett döntő stádiumába a jól ismert „bécsi hadművelet” annak következtében, hogy a Balaton és a Duna északi folyása közt kiépített német védelmi vonalat áttörte a Malinovszkij marsall vezette II. Ukrán Hadseregcsoport bal szárnya és a Tolbuhin marsall parancsnoksága alatt álló III. Ukrán Hadseregcsoport jobb szárnya. A Mezőörs, Tápszentmiklós és Felpéc irányában előretörő szovjet elővédek, túlnyomórészt páncélos egységek, egymás után szabadították fel falvainkat, majd március 28-án dél felé már Győr utcáin harcoltak. Estére a város a Dunán és Rábán inneni részét elfoglalták, öt nap múlva pedig az akkori Győr-Moson megye utolsó községéből is elüldözték a fasiszta utóvédeket.

A tulajdonképpeni harcok tehát aránylag rövid ideig tartottak ebben a térségben, de a 26 légitámadást szenvedett megyeszékhely mégis igen súlyos árat fizetett. Sepp Dietrich német SS tábornok még az utolsó napokban is kijelentette, hogy Győrt védeni fogják és szükség esetén fontosabb műtárgyait elpusztítják. Így is történt. A város valamennyi jelentősebb hidját felrobbantották, akárcsak a vasút- és hajoállomást. A műszaki alakulatok még a védekezés reménytelen óráiban is olyan rombolást hajtottak végre, hogy Győr városa a háborús károkat számba vevő magyar nagyvárosok szomorú listáján a negyedik helyet foglalta el. A mindenéből kifosztott, vérkeringésében megbénított város a felszabadulás első napjaiban szinte vigasztalan képet mutatott. A demokratikus lakosság hozzáállása, áldozatos munkája azonban a helyi MKP iránymutatásai alapján lehetővé tette, hogy az üszkös romok helyén újjáépülő város falai között ismét meginduljon az élet és a kezdeti nehézségek leküzdése után, fokozatosan újból békés otthon és biztos kenyeret találjanak a Kisalföld központjának városzerető dolgozói.

*Dr. Lengyel Altréd*

## HÍREK

**A HONISMERETI BIZOTTSÁG ÜLÉSE.** 1985. január 31-én megtartotta ez évi első ülését a Hazafias Népfront Országos Honismereti Munkabizottsága.

*Dr. Székely György* akadémikus elnöki megnyitójában hangsúlyozta, hogy 1985-ben három fontos évforduló és esemény határozza meg a Bizottság munkáját. *Először* is a hazánk felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából meghirdetett akciók és pályázatok gondozása, úgymint a „Magyarország fényképeken 1985-ben” elnevezésű országfényképező akció, továbbá a hazai népfronttörténet-írási pályázatok és az „Üzemünk életének egy éve — 1985.” című üzemtörténeti pályázat. *Másodszor:* ez évben ünnepeljük a legújabb kori honismereti mozgalom szervezetté válásának, országos méretűvé terebélyesedésének 25. évfordulóját, s ennek jegyében kerül sor *július 8—13-án Sopronban a IV. Országos Honismereti Konferenciára*, valamint a *XIII. Országos Honismereti Akadémiára*. *Harmadszor:* el kell végezni a Népfront VII. kongresszusa óta elért eredmények összegzését és fel kell készülni a soron következő VIII. kongresszusra.

Ezt követően *dr. Eperjessy Géza* főiskolai tanár, a Bizottság alelnöke beszámolt a múlt évben Szekszárdon megrendezett IV. Országos Honismereti Diákkonferenciáról, amelyen számos, elsősorban az ifjúságot érintő mozgalmi kérdés vetődött fel. Így szóba került, hogy a középiskolákban csökken az érdeklődés a honismereti szakkörök, s általában a honismereti tevékenységek iránt. Ennek okát a jelenlevők közül többen abban is látták, hogy lassan kiöregedett az a pedagógus-nemzedék, amely megfelelő érzelmi töltéssel szervezte és működtette ezeket a szakköröket, s át tudta adni a fiataloknak is a hazaszeretetet, a szülőföldhöz, annak múltjához való kötődés élményét.

Végezetül a Bizottság elfogadta 1985. évi munkatervét, valamint a különböző — Hely- és üzemtörténeti, Országjáró- Táj- és Műemlékvédelmi, Szakköri és Továbbképzési, Anyanyelvi-néprajzi, Évfordulós és Tudománytörténeti — albizottságok működésének tervezetét. (*H. P.*)